Poštnina plačana v gotovini.
Leto LXXII., št. 273 a
Ljubljana, četrtek 30. novembra 1939
Cena Din 1.—

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne izvzemši nedelje in praznike // Inserati do 80 petit vrst à Din 2, do 100 vrst à Din 2.50, od 100 do 300 vrst à Din 3 večji inserati petit vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej // „Slovenski Narod" velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.— za inozemstvo Din 25.— // Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knaflјeva ulica štev. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26.

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 // NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 // CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 // JESENICE: Ob kolodvoru 101 // SLOVENJ GRADEC, Slomškov trg 5 // Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351.

Vojna med Rusijo in Finsko

HELSINKI, 30. *nov. s.* (*Reuter*) Ruske čete so danes na treh mestih izvršile napad na finsko ozemlje. Glavni napad, v katerem sodeluje artilerija in pehota, gre severozapadno od Leningrada. Obmejno finsko mesto Terijoki je bilo bombardirano od ruskega letalstva.

Ob 10.15 je imela finska prestolnica Helsinki prvi letalski alarm. Prebivalstvo se je poskrilo v zaklonišča. Nad mestom se je pojavila skupina ruskih lovskih letal, pozneje je priletel še bombnik. Finsko protiletalsko topništvo je stopilo v akcijo. Na mesto samo niso bile vržene bombe, pač pa je padlo 5 ruskih bomb na letališče pri Helsinkih. Ruska vojna mornarica je bila opažena v bližini Helsinkov.

Višek napetosti med Finsko in Rusijo

Sovjeti prekinili diplomatske odnošaje s Finsko, čeprav so v Helsinkih pripravljeni na koncesije — Ostre obtožbe zunanjega komisarja Molotova — Položaj je zelo kritičen, vendar pa dopušča Molotovljeva izjava o neodvisnosti Finske tolmačenje, da še niso zaprta vsa vrata za mirno rešitev spora

Moskva, 30. nov. mp. **Napetost med Rusijo in Finsko se je v zadnjih 24 urah silno zaostrila. To kaže na eni strani okoliščina, da Molotov včeraj ni hotel sprejeti Iriilija Koskinena, ki bi mu bil rad izročil finski odgovor na poslednjo rusko noto, s katero je Moskva odpovedala nenapadalno pogodbo med obema državama, nadalje okoliščina, da je agencija Tas snoči objavila prav kratek komunike, da je namesto Molotova njegov namestnik Potemkin izročil Koskinenu noto, s katero je Rusija ukinila diplomatske odnošaje s Finsko. Po tej noti so bili odpoklicani iz Finske vsi politični in gospodarski zastopniki Rusije, a to, kakor pravi nota, zaradi tega, ker so se po finski krivdi zvrstili novi incidenti na meji.**

Pravo sliko pa je podal šele govor, ki ga je imel opolnoči predsednik sveta komisarjev in komisar za zunanje zadeve Molotov, preko vseh ruskih radijskih postaj in ki je pokazal, da so sovjetske vojne sile v najstrožji pripravljenosti in da čakajo le še trenutka, ko naj konkretno začno reševati spor s Finsko v smislu ruskih načrtov.

Molotov je imel po radiu naslednji govor:

Državljani in državljanke sovjetske zveze! Sovražna politika sedanje finske vlade nasproti naši državi nas sili, da takoj izdamo ukrepe, ki bodo zagotovili zunanjo varnost naše države. Vi veste, da se je sovjetska vlada v poslednjih dveh mesecih potrpežljivo pogajala s finsko vlado o minimalnih predlogih, ki jih je stavila zaradi zagotovitve varnosti države in še posebej zaradi varnosti Leningrada, ker je smatrala, da so glede na

sedanjo nemirno mednarodno situacijo potrebni.

Finska vlada je zavzela pri teh pogajanjih nasproti naši državi nespravljivo sovražno stališče. Namesto da bi na prijateljski način skušali najti osnovo za sporazum, so se sedanji finski oblastniki zvezali z zunanjimi imperialističnimi snovalci sovraštva proti sovjetski Rusiji in krenili na drugo pot. Kljub našim koncesijam so se pogajanja končala brezuspešno. Sedaj je znano, kam je vse to vodilo. Poslednje dni so se pričela na sovjetsko-finski meji ogorčenje vzbujajoča izzivanja finske soldateske, ki so se povzpela celo do topovskega obstreljevanja naših čet na meji pri Leningradu, ki je imelo ta učinek, da je terjalo

od rdeče armade težke žrtve.

Poskus naše vlade, da bi se s praktičnimi predlogi, ki so bili predloženi finski vladi, preprečilo ponavljanje takih zgražanje vzbujajočih izzivanj, ni bil le podprt, nego so predloge vodilni finski krogi zaradi svoje sovražne politike odklonili z novimi izpadi. Na naše predloge so odgovorili, kakor veste iz včerajšnje note sovjetske vlade, s sovražno odklonitvijo in predrzno utajo dejstev ter z zasmehovanjem žrtev, ki so padle na naši strani, kar je izpričalo njihovo že nič več prikrito prizadevanje, da bi njihove čete še nadalje

ogrožale Leningrad.

Vse to je končno pokazalo, da sedanja finska vlada, ki se je dala zapeljati po svoji nasproti sovjetski zvezi sovražni zvezi z imperialisti, noče ohraniti normalnih odnošajev s sovjetsko zvezo. Ona zavzema še nadalje sovražno stališče nasproti naši državi in se noče ozirati na določbe med našima državama sklenjenega nenapadalnega pakta, ker hoče očitno še nadalje vojaško ogražati naš slavni Leningrad. Od take vlade in njene brezvestne vojaške klike je mogoče pričakovati samo še novih predrznih izzivanj. Zato je bila sovjetska vlada včeraj prisiljena podati izjavo, da se

odslej smatra za osvobojeno obveznosti ki ji jih je nalagala nenapadalna pogodba, sklenjena med sovjetsko zvezo in Finsko, katero je finska vlada na tak neodgovoren način prekršila.

Zaradi novih napadov oddelkov finske vojske na sovjetske čete vzdolž sovjetsko-finske meje je sovjetska vlada zdaj prisiljena izdati nove ukrepe. Sovjetska vlada ne more še nadalje dopuščati nastalega položaja, za katerega je finska vlada docela odgovorna. Sovjetska vlada je prišla do zaključka, da ne more še nadalje vzdrževati normalnih odnošajev s finsko vlado, in zato smatra za potrebno, da

takoj odpokliče iz Finske svoje politične in gospodarske zastopnike.

Sovjetska vlada je hkratu dala vrhovnemu poveljstvu rdeče armade in vojne mornarice navodila, da morata biti pripravljeni na vsako presenečenje ter takoj preprečiti vsako morebitno novo izzivanje finske vojaške klike.

Nam nasprotni tuji tisk naglaša, da merijo od nas izdani ukrepi na aneksijo ali priključitev finskega ozemlja k sovjetski zvezi. To je nesramna kleveta. Sovjetska vlada nima in ni imela takih namenov. Še več, če bi Finska sama izvajala prijateljsko politiko do Rusije, bi bila sovjetska vlada, ki se je vedno zavzemala za prijateljske odnošaje s Finsko, pripravljena pristati celo na odstop določenega ozemlja sovjetske zveze Finski. Pod takim pogojem bi bila sovjetska vlada dobrohotno pripravljena pogajati se celo o takem vprašanju, kakršno je zopetna združitev karelijskega naroda, ki živi v glavnih predelih sedanje sovjetske Karelije z njemu sorodnim finskim narodom v enotni in neodvisni finski državi. Zato pa je potrebno, da finska vlada nasproti sovjetski zvezi ne zavzame nikakega sovražnega, marveč prijateljsko stališče, kakor bi to tudi odgovarjalo bistvenim interesom obeh držav.

Drugi trde, da so bili od nas izdani ukrepi naperjeni proti finski neodvisnosti, oziroma da so pomenili naše vmešavanje v finske notranje in zunanje zadeve. To je prav tako zlobna kleveta. Mi smatramo Finsko, ne glede na režim, ki ga ima, za

neodvisno in suvereno državo

tudi glede na vso njeno zunanjo in notranjo politiko. Trdno zavzemamo stališče, da naj finski narod sam ureja svoje notranje in zunanje zadeve, kakor to pač sam smatra za potrebno. Narodi sovjetske zveze so že svoj čas storili, kar je bilo treba za nastanek neodvisne Finske. Narodi te države so še nadalje pripravljeni pomagati finskemu narodu, da bi se mu zagotovil svoboden in neodvisen razvoj.

Sovjetska zveza tudi nima namena prekrižati interese drugih držav v Finski. Vprašanje sedanjih odnošajev med Finsko in drugimi državami so izključno zadeve same Finske in sovjetska zveza se ne smatra za upravičeno, da bi kakorkoli posegala v te zadeve.

Edini cilj, ki ga imajo naši ukrepi je, da se zagotovi varnost sovjetske unije in še prav posebej Leningrada z njegovimi 3.5 milijona prebivalcev.

V sedanjem, zaradi vojne do skrajnosti napetem mednarodnem položaju, moramo osvoboditi rešitev te življenjsko važne in neodložljive naloge naše države od zle volje sedanjih finskih oblastnikov. Ta naloga mora biti rešena po prizadevanju sovjetske zveze samo v prijateljskem sodelovanju s finskim narodom. Ne dvomimo o tem, da bo ugodna rešitev te naloge, namreč **zagotovitve varnosti Leningrada,** postala osnova neomajnega prijateljstva med sovjetsko zvezo in Finsko.

Govor Molotova so v kratkih presledkih ruske postaje prenašale tudi v raznih drugih jezikih, kakor v angleščini, francoščini, nemščini, finščini, švedščini in španščini. Ruski listi so ga davi objavili pod velikimi naslovi na prvih straneh.

Diplomatski krogi v Moskvi ugotavljajo, da govor Molotova še zmerom ne pomeni zadnje poteze v ruski igri. Govorice o ruski ultimativni noti, po kateri naj bi Finska davi ob 6. umaknila svoje čete 15 milj daleč nazaj od meje, so se trenutno izkazale za neutemeljene. Razen nekaj poletov ruskih vojaških letal nad obmejnim finskim ozemljem, stvarno ni bilo nobenih novih incidentov.

Finski odgovor

Moskva, 30. nov. s. Reuter. Šele tri ure pozneje, ko je bilo finsko poslaništvo uradno obveščeno, da Rusija prekinja diplomatske odnošaje s Finsko, je dobil finski poslanik Koskinen možnost, da v komisarijatu za zunanje zadeve izroči noto finske vlade, v kateri ta odgovarja na noto sovjetske vlade od 26. t. m. Finska vlada ugotavlja v svojem odgovoru, da je odpoved rusko-finskega nenapadalnega pakta s strani Rusije neupravičena. Poudarja, da Finska ni zagrešila nobene kršitve sovjetske meje. Finska vlada ponovno predlaga, da se v smislu pogodbe iz leta 1928 sestane mešana komisija, ki naj preišče obdolžitve ruske vlade o obmejnem incidentu 26. t. m. Obenem izraža finska vlada, da je **pripravljena umakniti svojo vojsko iz Karelije, razen posadk, ki so običajne v mirni dobi. Predlaga umik čet v tako daljavo, da ne bo možna obdolžitev, da te čete ogrožajo Leningrad.**

Kaj bo storila Finska?

New York, 30. nov. s. (Associated Press) Davi ni o rusko-finskem sporu nobenih novih poročil, ki bi kazala na poslabšanje položaja. Vendar smatrajo opazovalci v Moskvi, da obstajata na podlagi sinočnjega Molotovljega govora **za Finsko samo dve možnosti. Prva je, da izpolni ruske zahteve glede na teritorialne koncesije ter ustanovitev ruskih letalskih in mornariških oporišč na finskem ozemlju. Druga možnost pa je, da Finska to odkloni, nakar je računati s sovjetsko vojaško intervencijo. Verjetno je tudi, da ruska vlada želi odstop sedanje finske vlade.**

Helsinki, 30. nov. s. (Reuter) Vsa finska vlada je bila sinoči pozno v noč zbrana ter je proučevala položaj, ki je nastal po sinočnjem Molotovljem govoru.

V finskih uradnih krogih mislijo, da na podlagi tega govora še ne obstoji neposredna možnost za rusko vojaško intervencijo ter da se je še mogoče izogniti vojni. Molotov je sicer res napovedal prekinitev diplomatskih odnošajev s Finsko, na drugi strani pa je tudi poudaril, da hoče Rusija spoštovati neodvisnost Finske, in da je z gotovimi pogoji pripravljena celo odstopiti Finski ozemlje v Kareliji.

Stalinova izjava

Moskva, 30. nov. AA. (Reuter) Stalin je dal izjavo moskovskemu listu »Pravdi«. V tej izjavi obtožuje Francijo in Veliko Britanijo, da sta odgovorni za sedanjo vojno. Stalin je dalje dejal: Sovjetska unija je bila prepričana in je še zdaj prepričana, da bi čimprejšnji konec vojne silno zboljšal položaj vseh držav in narodov.

Italija podpira Finsko

Rim, 30. nov. e. Sovjetsko-finski spor, kateremu posvečajo v vladnih krogih veliko pozornost, se v tisku obširno komentira v korist Finske. Snočnja rimska »Tribuna« objavlja razgovor svojega sodelavca s finskim poslanikom Jörnefeltom v Rimu, ki je med drugim izjavil, da je **Finska pripravljena na neke korekture svoje meje glede na krajevne razmere, ki so v zvezi z obrambo Leningrada. Toda ne moremo, je dodal finski minister, preko neke meje naše popustljivosti. Finska neodvisnost in nevtralnost se morata ohraniti.**

Nemčija zagovarja sovjetske zahteve

Berlin, 30. nov. e. Nemška javnost zasleduje z velikim zanimanjem razvoj dogodkov na ruskofinski meji. Pristojna mesta še naprej ohranjajo rezervirano stališče, in ugotavljajo, da je Nemčija v tem sporu samo opazovalka in da želi kot taka še naprej ostati. Izraža se začudenje, da finski državniki nočejo uvideti upravičenosti zahtev sovjetske vlade in ne predvidevajo katastrofe, če ne bi ugodili ruskim zahtevam. Tudi sovjetska vlada morala prenašati posledice Versailleša prav tako kakor Nemčija. Rusija se je prebudila iz svojega letargičnega sna in zahteva minimum, ki ji je potreben kot velesili. Njen dosedanji položaj v Baltiškem morju je bil prav tak, kakor če bi nekdo v svojih ustih trpel tuje zobe. Zavarovan prehod skozi Finski zaliv predstavlja za Rusijo prav isto kakor za Anglijo Gibraltar, samo s to razliko, da Anglija s pomočjo Gibraltarja kontrolira trgovino vsega sveta, dočim majhen kos finske obale in nekaj malih otokov predstavlja stvar, ki nikakor ne bi mogla omejevati svobode mednarodnega pomorskega prometa. Ogromna sovjetska država mora imeti svoboden izhod na to morje.

Volk in jagnje

London, 30. nov. AA. (Reuter) Glavni predmet zanimanja angleškega tiska je napetost med Rusijo in Finsko.

»Daily Telegraph« pravi, da je danes očitno, da je Sovjetska Rusija dejansko uničila neodvisnost baltiških republik in da zdaj zahteva pretvezo, da obračuna še s Finsko. **Te metode spominjajo na metode stare Rusije.** Sovjetske zahteve, da naj Finska prepusti Sovjetom razne otoke v Baltiku, niso utemeljene. **Težnja Sovjetske Rusije, da zgradi Maginotovo črto v Kareliji, jasno kaže sovjetske namene.** List odločno zavrača trditve Sovjetov, da Finska izziva Rusijo, značilen je dostojni odgovor, ki ga je Finska dala na moskovsko noto o odpovedi nenapadalnega pakta.

»News Chronicle« misli, da še **zmerom ni prepozno, če je Sovjetska Rusija pripravljena pristati na Rooseveltovo posredovanje.** Toda zdi se, da so Sovjeti odločeni končati svojo miroljubno politiko zadnjih let. Vendar bi bil sedanji napad na Finsko preočitno imperialističen in se ne bi dal z ničemer opravičiti.

»Daily Express« pa pravi: Ponavlja se stara basen o volku in jagnjetu. Toda finsko jagnje kaže, da ima levje srce.

»Daily Mail« piše, da je sovjetska pretveza, ki naj upraviči napad na Finsko, groteska.

Tifus v Varšavi

Bukarešta, 30. nov. s. (Havas) V Varšavi je izbruhnila epidemija tifusa, ki je zavzela že velik obseg. Zlasti v židovskem delu mesta je bolnih že več sto oseb. Epidemijo bo zelo težko omejiti, ker ni na razpolago potrebnih zdravstvenih pripomočkov.

Belgijski protest v Berlinu

Bruselj, 30. nov. s. (Belga) Belgijska vlada je vložila pri nemški vladi protest, ker so nemška letala v torek preletela belgijsko ozemlje.

Vološin — profesor v Plznu

Praga, 30. nov. mp. Praški radio je objavil, da je bil bivši predsednik Podkarpatske Ukrajine, msgr. Vološin imenovan za profesorja na učiteljišču v Plznu.

Borzna poročila

Curih, 30. nov. Beograd 10. Pariz 9.85, London 17.40, New York 446, Bruselj 73.75 Milan 22.50, Amsterdam 236.70, Berlin 178.50, Stockholm 106.25, Oslo 101.35, Kopenhagen 86.10, Sofija 5.40.

Ali sem prispeval za sokolski dom v Trnovem?

Iz notranje politike

PRAZNOVANJE 1. DECEMBRA NA HRVATSKEM

Jutri 1. decembra bodo po vseh cerkvah na Hrvatskem svečane službe božje. Ban dr. Šubašić je izdal okrožnico, v kateri poziva predstojnike oddelkov banske oblasti v Zagrebu, kakor tudi vseh ostalih uradov v banovini Hrvatski, naj z uradnim osebjem prisostvujejo tem službam božjim. Na podlagi odredbe banske oblasti bodo 1. decembra na vseh banovinskih in samoupravnih poslopjih izobešene državne in hrvatske zastave, v krajih kjer živi pretežno srbsko prebivalstvo, pa se morejo poleg državnih in hrvatskih zastav izobesiti tudi srbske.

KDOR JE SOKOL, TA JE SLOVAN

Pod tem naslovom piše »Narodni list«: Sokolstvo je po svoji tradiciji stara in vseslovanska organizacija. Slovanstvo je v težki krizi in nihče ne ve, koliko časa bo trajalo, toda to se ne more reči o izhodu iz krize.

Sokolstva v Rusiji ni več, na Slovaškem je prepovedano, na Poljskem je razrušeno, na Češkem pa se je umaknilo v katakombe, kjer neprenehoma prisluškujejo, ali ne pridejo morda SS čete.

Vendar to sokolstvo še živi in čuti potrebo slovanske vzajemnosti bolj nego kdajkoli. Naše sokolstvo nima razloga, da utrne v svojih vrstah to staro tradicionalno luč slovanstva. Ta luč mora sedaj bolj nego kdajkoli prej svetiti in greti. Čeprav je nastopila kriza slovanstva, vendar o agoniji ni niti sledu.

Jugoslovensko sokolstvo, ki še živi, naj se spominja svojih umrtvičenih slovanskih bratov na Poljskem, v Rusiji in na Slovaškem in svojega brata v agoniji na Češkem.

Vsi ti bodo prišli. Tako oni iz umrtvičenja kakor oni iz agonije. Samo ne sme se postaviti vprašanje: ali bodo našli nas, ki smo še živi... Moramo se pripraviti za njihov prihod, da jim bomo mogli povedati resnico: ostali smo živi, ker smo vedno mislili na vašo navidezno smrt.

PROTI SPEKULACIJI IN DRAGINJI

Te dni bo izdana v Zagrebu posebna banska uredba o zatiranju draginje in brezvestne spekulacije. Na merodajnem mestu so zbrali vse potrebne podatke, na podlagi katerih bo mogoče v vsakem konkretnem primeru ugotoviti upravičenost ali neupravičenost povišanja tržnih cen in vseh življenjskih potrebščin. Postopek za zatiranje draginje in brezvestne spekulacije bo po tej uredbi posebno pospešen ter bodo kazni, kakor zatrjujejo, tako občutne, da bo vsakogar minila volja za dviganje cen. Ni izključeno, da bo odrejen tudi popis vsega razpoložljivega blaga.

NAREDBA PROTI SPEKULACIJI NE SME OSTATI MRTVA ČRKA

Ob priliki tromesečnega obstoja sporazuma se bavi »Hrvatski dnevnik« s težavami, ki še čakajo banovino Hrvatsko in zaključuje svoj uvodnik z naslednjimi besedami:

Poleg politične borbe se nam vsiljuje tudi borba proti raznim spekulantom in dolžnost takega organiziranja našega gospodarskega življenja, da te čase, ki lahko postanejo še težji, preživimo s kar najmanjšimi žrtvami. Naredba proti spekulaciji z življenjskimi potrebščinami, o stanovanjih in ostalem, kar je vsakemu človeku nujno potrebno, ne sme ostati mrtva črka na papirju. Moramo se pokazati zreli v vseh situacijah. Po našem življenju v sedanjih razmerah bodo bodoča pokolenja presojala našo življenjsko in organizatorično sposobnost. Čaka nas veliko delo in mi vsi smo poklicani, da sodelujemo.

EPISKOP DR. NIKOLAJ O »LIKVIDACIJI« SPORA V PRAVOSLAVNI CERKVI

Kakor znano, je prišlo v borbi za konkordat, posebno pa še po smrti patriarha Varnave, do ostrega spora med posameznimi pravoslavnimi arhiereji. Žiški episkop dr. Nikolaj se je z nekaterimi arhiereji odločno postavil na stran naroda, piše beograjska »Politika«, ki pravi, da škof v svoji nesebični borbi ni našel potrebnega razumevanja baš v onih vrstah, kjer je pričakoval moralne pomoči v svoji pravični borbi. Zato se dr. Nikolaj tudi ni udeležil sedanjega arhierejskega sabora. Kljub temu pa je sabor izdal komunike, da je med njim in dr. Nikolajem likvidiran spor. Glede na to je dopisnik »Politike« obiskal žičkega episkopa, ki je med drugim izjavil:

Ni glavna stvar likvidacija spora z menoj. Glavno je, da dobita svečeništvo in narod pravično zadoščenje. Izjava ministra pravde dr. L. Markovića v Žiči, da je vlada že dala nekaterim zadoščenje, je bila ugodno sprejeta. Še z večjo pravico se pričakuje satisfakcija s strani patriaršije. Javna je stvar, da se v nekih eparhijah še do danes ni prenehalo preganjanje svečenikov in menihov, ki so v oni borbi bili na moji strani. Šele potem, ko se bodo likvidirale težke kršitve pravice v cerkvi, se bo moglo govoriti o popolni likvidaciji. Tedaj bo mogla naša pravoslavna cerkev v popolnem in močnem edinstvu služiti Bogu in narodu v tem usodnem času. Mislim, da je to tudi želja vsega svetosavskega rodu in naroda.

»PREDSEDNIKOVO KOLO«

Kakor poroča zagrebški »Jutarnji list«, je hrvatski skladatelj in pedagog Krsto Odak po želji plesnih učiteljev zložil glazbo za kolo, ki ga je na čast dr. Mačka imenoval »Predsednikovo kolo«.

Kupljeni železničarski stavkarji pred 21 l.

Polom rdeče internacionale v Mariboru — Usodepolni 29. november — Ljubljana na pomoč Mariboru

Maribor, koncem novembra.

Dočim je avstrijskim Nemcem tam preko Mure šlo sploh za obrezuspešenje ustanovitve Jugoslavije z ujedinjenjem tudi nas Slovencev, so bili mariborski Nemci veliko bolj egoisti, pa so v prvi vrsti mislili samo na to, da na vsak način obdržijo Maribor še nadalje v svoji posesti. Njim ni bilo toliko za novo usodo razrušene Avstrije, kakor pa za ohranitev Marburga pod njihovo nadaljnjo oblastjo. »Lieber rauchgeschwärzte Trümmer, als ein windisch Marburg . . .«

Kakor smo ob priliki razprav o razorožitvi takozv. »Zelene garde« videli, so ta svoj namen skušali doseči najpreje potom te »garde«. Ko jim je Maister ta račun tako temeljito prekrižal, so poskusili razne druge načrte. Nahujskali so osebje na sodišču in na pošti ter sploh po uradih ki jih še nismo mogli zasesti in nadomestiti prejšnje osebje. Pa tudi te naklepe jim je za vse skrbni Maister s pomočjo polic. komisarja dr. Senekoviča kar sproti pobijal.

Preostal jim je največji in že vnaprej najsigurnejši up, načrt splošne železničarske stavke na celem Spod. Štajerskem. Maister je postal po razorožitvi Schutzwehra že močan dovolj, da je zasedel Špilje, od koder naj bi takoj sledila zasedba sploh vsega slovenskega ozemlja tudi še onkraj Mure.

To je mariborske Nemce seveda še bolj zaskrbelo in razburilo. Ojačila naj bi se bila že s pomočjo Schutzwehra od Graza in Lipnice nameravana protiakcija z iznenadnim vpadom na Maribor, kar naj bi se bilo zgodilo še pred 1. decembrom, torej dnem našega Uedinjenja. Zato je bil 29 november določen za splošen železničarski štrajk.

Ta stavka je postala tudi za Maistra nevarnejši sovražnik kakor pa je bila Schutzwehr. Zakaj tu je šlo za desetletja obstoječo in v tistih dneh nemškonacionalno sfanatizirano organizacijo, ki je — v oblasti kurilnice in delavnice — imela v svoji oblasti ves promet na glavnih progah in to ob času, ko naj bi bil baš ta promet služil za udejstvovanje Maistrovih zasedbenih načrtov.

Resnosti tedanjega položaja se zavedamo v pravi luči šele danes, ko je vse to za nami in vendar . . .

Zavedajoč se tega položaja je Maister — kakor smo videli v razpravah o pripravah za to splošno stavko — že od vsega početka storil vse, da, celo ponižal se je ponovno in skušal ugoditi željam in zahtevam nemških železničarjev. S tem jim je vnaprej izpodbil vsak izgovor iz socialnega naslova.

Ko so ta Maistrov načrt spoznali tudi mariborski Nemci, so se odločili — za kravjo kupčijo z nemško socialno demokracijo. Njihovemu vodji, Suppanzu, so ponudili mesto podžupana in jamstvo za vso prehrano za časa stavke.

Kakor se je izkazalo, je bila ta kupčija dveh sicer si tako nasprotnih polov za celo našo usodo posebno zato tako nevarna, ker so nemški železničarji v svoji disciplinirani organizaciji trdo na uzdi držali tudi naše Slovence, ki so se v odločilnem trenutku pridružili Nemcem, čeprav so lahko vedeli, da s tem škodujejo samim sebi. Žal, da so imeli ti naši delavci le preveč na svoji strani tudi Slovence iz drugih stanov, ki so Nemcem le preveč verjeli, da Avstrijci zavzamejo Maribor, nas vse pa napode proti Celju.

Tak v glavnih potezah narisan je bil položaj za usodepolni 29. november. Da ni prišla — največ po zaslugi kontrolorja Preglja — Ljubljana na pomoč, bi bil 29. november skoro gotovo prinesel čisto druge posledice, — kakor bomo videli — jih je s porazom tudi te nemško nacionalne nevarnosti.

Da bi bil Maribor čim lepši

Občni zbor Tujskoprometnega in olepševalnega društva v Mariboru — Dr. Fran Lipold izvoljen za častnega člana

Maribor, 29. novembra.

Uspešno in sistematično je delo Tujskoprometnega in olepševalnega društva v Mariboru, ki je imelo snoči pri Orlu svoj redni občni zbor. Zaslužni društveni predsednik g. dr. Franjo Lipold je v preglednih obrisih zajel delovanje v pretekli poslovni dobi, nakar sta sledili poročili tajnika g. V. Kolarja in blagajnika gosp. Gillyja. Dohodkov je bilo 131.000 din, izdatki so znašali 320.000 din, letna subvencija mestne občine je znašala 115.000 din. Društvo šteje 961 članov.

Kakor vsako leto, tako je društveno vodstvo poskrbelo tudi letos, da se je spomladi uredil in potem vzdreval mestni park, da so se urejevali nasadi in promenade, popravljale ter obnavljale razne poškodovane naprave, popravile klopi po parkih, na Kalvariji, v Tomšičevem drevoredu in ob promenadni poti na Vrbanski cesti. Nadalje je društvo gledalo, da je bilo v mestnih parkih obrezano okrasno grmičevje in drevje, prav tako v magdalenskem parku, po mestnih ulcah in trgih ter po drugih mestnih nasadih. Očistila in uredila so se pota na Kalvariji in v parkih, prav tako tudi rondoji in cvetlični nasadi. Ob nedeljah in praznikih, pa tudi ob določenih delavnikih je prirejalo društvo v mestnem parku instrumentalne in deloma tudi vokalne koncerte. V ta namen je društvo prepuščalo mestni park tudi raznim društvom. Ribnik v mestnem parku se je očistil alg in vodnih rastlin, prav tako ribnik v Ribniškem selu. Čolnarna pri ribniku je bila v lastni režiji, nabavila sta se dva nova čolna, stari čolni pa so bili popravljeni in prepleskani. Na paviljonu so bila prepleskana vsa vrata in okna, pa tudi ograja pri ribniku. V društveni vrtnariji so se popravile vse grede, obnovile so se kurilne naprave in ogrevalne cevi v rastlinjakih, katerih razpadanje pospešuje pronicanje vode, ki nastopa v rastlinjakih pri vsakem večjem deževju in taljenju snega.

V nadaljevanju preureditve mestnih drevoredov, oziroma zasaditve ulic z drugim drevjem so se zasadile v novim drevjem naslednje ulice: Krekova ulica ima 79 javorov, Prešernova ulica 22 okroglih brestov, otroško igrišče v magdalenskem predmestju 78 piramidalnih topolov, Komenskega trg 20 piramidalnih topolov in 4 vrbe žalujke. Od leta 1933 je bilo nasajenih 2072 dreves. Tudi je bil zasajen otok na Kralja Petra trgu z živo mejo.

Tujskoprometno in olepševalno društvo v Mariboru pa je podpiralo tudi druge ustanove z dekoracijami, okrasnim grmičevjem itd. Društvo je včlanjeno v zadrugi Mariborski teden, katere namen je pospeševanje tujskega prometa. Glede na pičla gmotna sredstva, ki so bila društvu na uporabo, ni moglo društvo izvršiti vseh zasnovanih načrtov. Zadovoljiti se je moralo s tem, da je zmoglo vzdrževanje že obstoječih nasadov in naprav. Glede na skrajno neugoden finančni položaj se je obrnilo društvo na mariborsko mestno občino s prošnjo za zvišanje letne subvencije. Mestna občina je tej upravičeni prošnji vsaj delno ugodila. Vodijo pa se še pogajanja, da bi prošnji vsaj v prihodnjem proračunskem letu ugodila tudi v celoti.

Navzoči so s priznanjem vzeli na znanje poročila požrtvovalnih društvenih fukcionarjev, prav tako so tudi odobrili poročilo g. Petriča, ki je poročal za nadzorni odbor. Pri volitvah so bili izvoljeni v društveno vodstvo: dr. F. Lipold, svetnik Knop, magistratni uradnik Kolar, bančni uradnik Gilly, dvorni svetnik dr. Kronvogel, inž. Jelenec, inž. Šlajmer, dr. Stamol, dr. Heric, Rojko, dr. Pernat, prof. Baš, inž Baran, inž. Černigoj, inž. Dev, ravnatelj Loos, Sabothy, Roglič, Zorzut, Kvas, Dolanc in Švarčeva. V nadzornem odboru sta Boltavzar in Petrič.

Na občnem zboru je inž. Jelenec s toplimi besedami podčrtal vzorno delovanje bivšega župana g. dr. Lipolda, ki je 15 let neutrudno na čelu društvenega vodstva. V znak priznanja za njegovo neumorno delovanje je bil g. dr. F. Lipold izvoljen za društvenega častnega člana, kar je sprejel občni zbor s toplim aplavzom.

Upati je, da bo dobilo društvo toliko subvencije, da bo lahko v polni meri uresničilo svoje načrte.

V skrbeh glede nove turistične sezone

Kolektivna časopisna propaganda mariborske in ljubljanske Tujskoprometne zveze

Maribor, 30. novembra.

Pri sedanjem mednarodnem položaju so naše zimskosportne in turistične postojanke v skrbeh za potek letošnje zimske turistične sezone. Na inozemske obiskovalce letos ni računati, zato pa si morajo prizadete ustanove in posamezniki tem bolj prizadevati, da v naše zimske turistične predele privabijo čim več domačih gostov iz vseh krajev naše države. Zimski sport in zimski turizem se je pri nas že lepo udomačil, saj so ravno v Sloveniji podani vsi najboljši predpogoji za zdravo sportno in turistično udejstvovanje v zimski sezoni. oT važno pozicijo v našem tujskem prometu moramo tudi v sedanjih razmerah ohraniti in po možnosti utrditi. To pa se seveda ne da doseči brez smotrne propagande.

Eno najbolj uspešnih in najbolj učinkovitih sredstev turistične propagande je nedvomno kolektivna časopisna reklama Zato je Tujskoprometna Zveza »Putnik« v Mariboru v sodelovanju s svojo ljubljansko posestrimo organizirala kolektivno časopisno reklamo za letošnjo zimsko turistično sezono v Sloveniji. Bistvo te kolektivne reklame je v tem, da se proustanov iz vse Slovenije objavijo pod markantno skupno glavo, ki na prvi pogled privabi pozornost čitatelja Na ta način pridejo do prvailne veljave tudi najmanjši in najcenejši oglasi. Oglaševalci ne plačujejo skupne glave, ampak le oglase same in še te po izredno ugodni ceni. S tem učinkovitim sredstvom turistične propagande dosežejo interesenti z razmeroma skromnimi izdatki največji uspeh.

Tujskoprometna Zveza v Mariboru je te dni na svojem področju razposlala predvsem svojemu članstvu podrobne razpise za kolektivno časopisno reklamo pagandni oglasi posameznih turističnih propagandno akcijo toplo priporočamo vsem na zimskem sportu zainteresiranim ustanovam, postojankam in obratom, ki naj zahtevajo tozadevne podrobne razpise od Tujskoprometne Zveze »Putnika« v Mariboru, Trg svobode — Grad tel. 21-22 Skrajni rok za naročila v okviru zimske kolektivne časopisne reklame je 5. december, poznejša naročila se ne bodo mogla več upoštevati.

»Biljardni asi« so končali tekmovanja

V soboto bodo zaključili tekmo v II. in III. kategoriji

Maribor, 29. novembra

Tekmovanje za biljardno prvenstvo Maribora, ki je 10 dni »razburjalo« prizadete tekmovalce, je deloma že končano. V prvi kategoriji, v kateri so tekmovali »asi«, je zaključeno. V omenjeni kategoriji so tekmovali naši najboljši biljardisti, ki so bili v ospredju letošnjega prvenstvenega tekmovanja. Partije med tekmovalci v prvi kategoriji so bile vseskozi zelo zanimive ter napete in so privabile tudi največ »kibicev«, ki so se večer za večerom v velikem številu zbirali v kavarni »Jadran« kjer je bilo tudi letošnje prvenstveno tekmovanje na izbornih in prvovrstnih mizah. Tekmovanja v drugi kategoriji še niso končana in se bodo predvidoma zaključila konec tega tedna.

Končni rezultati v prvi skupini so naslednji: 1. Hobacher, ki si je priboril naslov biljardnega prvaka Maribora. Vsega je napravil 2000 poenov. Njegova največja serija je bila 260 poenov in je dosegel povprečnik 25. Na drugo mesto se je plasiral Bender, ki je napravil 1841 poenov, največja serija je bila 99, povprečnik 16.73. Tretje mesto si je priboril Lepej s 1736 poeni, največja serija 117, povprečnik 14.96. Na četrtem mestu je Koser s 1194 poeni, največja serija 44, povprečnik 6.67 na petem mestu pa Poš s 1160 poeni, največja serija 39, povprečnik 6.40.

V drugi kategoriji so bili doseženi doslej naslednji rezultati: Strohmajer : Čerič 300:255 (povprečnik 4.10:3:49); Zupančič proti Čeriču 300:202 (4.16:2:80), Zupančič proti Puchu 300:258 (4.29:3.70), Zavratnik proti Puchu 300:164 (6.12:3.35), Čerič : Strniša 300:276 (3.84:3.53), Puch:Strohmajer 300:258 (4.41:3.79), Zavratnik : Čerič 300 proti 110 (8.82:3.23), Zavratnik : Gajšek 300:214 (5.45:3.89), Strniša : Gajšek 143:121 (2.80:2.37), Strohmajer : Gajšek 300:218 (4.61:3.35), Gajšek : Zupančič 300:241 (4 proti 3.21), Gajšek : Tobias 300:286 (2.76 proti 2.74), Strohmajer : Kernc 300:254 (2.84:2.30), Gajšek : Kernc 300:225 (3.20 proti 2.40), Strniša : Puch 300:296 (4.61:4.54) Zavratnik : Strniša 300:182 (6:3.34), Zupančič : Strohmajer 300:216 (4.41:3.34), Puch proti Tobiasu 300:216 (3.80:2.74), Zavratnik : Strohmajer 300:202 (5.66:3.80), Strniša : Strohmajer 300:194 (4.40:2.89), Puch proti Kerncu 300:223 (3.30:2.36).

V tretji skupini pa so bili razen že objavljenih rezultatov doseženi doslej še naslednji uspehi: dr. Irgolič : Rössler 200:119 (3.17:1.88), Batinič : Jurgec 200:155 (2.67 proti 2.20), dr. Irgolič : Jurgec 200:155 (2.50 proti 1.44), Binder : Jurgec 200 122 (2.41 proti 1.46), Komaver : Batinič 200:169 (2.59 proti 2.19), Binder : Batinič 200:121 (2.63 proti 1.58), Komaver : Rössler 200:184 (2.85 proti 2.63), Komaver : Binder 200:169 (2.99 proti 2.52), Batinič : Rössler 200:168 (2.32 proti 1.95).

Ostale partije se bodo odigrale danes v četrtek, jutri, v petek in se bodo zaključile v soboto. Mariborski biljardni klub poziva vse tekmovalce, ki še niso odigrali vseh svojih partij, naj to čim prej storijo.

Štirje jubileji direktorja Žmavca

Maribor, 29. novembra

To je bilo davi presenečenje zanj samega, ko sem danes predenj stopil s čestitko kar za štiri velikoštevilčne spomine: 65 let rojstva (tam v Kapelah pri Brežicah); potem 45 let mature na učiteljišču v Ljubljani; dalje 40 let zaključka kmetijskih strokovnih študij in končno še eno 40-letnico, odkar je nastopil svojo skoro prebogato literarno pot po slovenskih, srbohrvatskih pa tudi inozemskih strokovnih listih. Koliko njegovih brošur, knjig, zakonov o poljedelstvu, zlasti pa o vinorejstvu je izšlo izpod njegovega peresa. Pa tudi sicer je ta moj tolikratni slavljenec široko svetovno usmerjen. Svoje temeljito znanje je ponudil ruski, bolgarski in srbski vladi, od katere je bil imenovan za strokovnega učitelja na sadjarski in vinarski šoli v Vukovem pri Negotinu. Potoval in študiral je tudi v Nemčiji, Franciji; leta 1905 je postal zadružni potovalni učitelj, pozneje zadružni komisar pri zvezi poljedelskih zadrug v Gradcu. L. 1912 je postal inšpektor državne olivne sekcije pri dalmatinskem kulturnem svetu v Zadru. Dve leti pozneje je že na Dunaju kot predstojnik Splošne zveze poljedelskih zadrug. Ob prevratu je postal inšpektor pri agrarni reformi v Ljubljani, od koder smo ga končno dobili v Maribor kot ravnatelja vinarske in sadjarske šole, na kateri je blagodejno deloval do konca l. 1928. Tedaj pa je zapihal nad njim strankarsko-politični veter in — moral je kar za več let prezgodaj v sicer zasluženi pokoj.

Tudi sicer je njegovo mnogostransko delovanje tako bogato, da treba pač daljšega študija za celotni pregled njegovega udejstvovanja tudi na zadružnem polju, zlasti pri ustanavljanju kmetskih posojilnic, trsnic in drugih občekoristnih naprav.

Izmed številnih častnih priznanj navajam le častno občanstvo domače občine kapelske; potem odlikovanje reda sv. Save IV. razr. Zadnja leta so mu prinesla tudi obilo častnih delovnih priznanj: predsednik nadzorstva Kmetijske družbe v Ljubljani; član stalne vinarske komisije za Jugoslavijo pri mednarodnem vinarskem uradu v Parizu; član izpraševalne komisije za polaganje profesorskih izpitov za kmetijske šole na kmetijski fakulteti v Zagrebu itd., itd.

Le v enem pa sva si postala nasprotna tečaja: pri »pobijanju« toče s streljanjem iz topičev. Tu sva pa v veliko veselje naših Kozjačanov, ki so mojstri v streljanju proti toči, tako trčila skupaj, da sem to spravil v svoje prisrčno voščilo, ki ga tudi na tem mestu ponavljam: magari še eno tako porcijo za vse štiri jubileje! — F. P.

Iz Ptuja

— *Proslava 1. decembra* se bo vršila letos na slovesen način. Ob 9. uri bo v prostijski cerkvi slovesna služba božja. Sokol pa priredi ta dan več prireditev. Ob 11. dopoldne bo v prosvetni dvorani v »Mladiki« slavnostna seja, pri kateri bodo podali zaobljube novi člani. Popoldne ob 15. bo v mestnem geldališču akademija, zvečer ob 20. pa bo v Narodnem domu narodna svečanost.

— *Ogenj je izbruhnil* na gospodarskem poslopju pri posestniku Vincencu Sagadinu v Sesteržah. Ogenj je poslopje popolnoma uničil, zgorelo je tudi več gospodarskega orodja in poljski pridelki. Škoda se ceni nad din 20.000. Ogenj je povzročil neki 6letni fant ki se je igral z vžigalicami.

— *Neprevidno ravnanje z orožjem.* V Placarovcih je posestnikov sin Franc Poplatnik pregledoval samokres, pri čemer pa je tako neprevidno ravnal, da se je samokres sprožil in je krogla zadela v bližini stoječega posestnikovega sina Viktorja Ozmeca ter mu prizadejala težjo poškodbo na desni roki.

— *Živinski sejem.* Na živinski sejem dne 25. t. m. je bilo prignanih 141 volov, 395 krav, 29 bikov, 44 juncev, 99 telet, 409 kozljev in 11 žrebet. Skupaj je bilo prignanih 1128 glav živine, prodanih pa je bilo 233 glav. Cena volom je bila 3.50 do 5, krave po 2 do 4.50, biki 3 do 4.50, junci 3.25 do 5.80, teleta pa po 3 do 4.75 za kg žive teže. Konji so se prodajali po 700 do 6000 din, žrebeta pa po 1.300 do 2.700 din za komad. Cene živini so bile zelo nizke, zato pa so cene mesu bolj izdatne!

— *Vandalizem.* Neznani zlikovci so v Ljudskem vrtu polomili vse varnostne ograje ob poteh ter izruvali klopi. Ti vandali so že večkrat prizadejali Olepševalnemu in tujskoprometnemu društvu občutno škodo. Upamo, da bodo krivci izsledeni in eksemplarično kaznovani.

— *S kolom po glavi.* Na Sp. Bregu je bil napaden iz zasede 36letni delavec Jože Krajnc. Nekdo ga je na vso moč udaril s kolom po glavi, tako da se je nezavesten zgrudil in so ga prepeljali v bolnico, kjer so ugotovili težko poškodbo.

Mariborske in okoliške novice

— **1. december v Mariboru.** Jutri ob 9. je služba božja v pravoslavni kapeli in v starokatoliški kapeli, ob 10. pa v stolnici in v protestantski cerkvi. Po končanih službah božjih je v sejni dvorani sreskega načelstva vpisovanje čest tk.

— **Mestno poglavarstvo opozarja prodajalce božičnih dreves** na banov. naredbo III-7 št. 8133-1 z dne 14. novembra 1932 (Sl. list 733-92 ex 932) glede sekanja in prodajanja božičnih drevesc in na naredbo III-7 št. 1037-3 z dne 25. aprila 1938 glede gospodarjenja z nedoraslimi gozdi (Sl. l. 211-35 ex 1938), glasom katerih se mora vsak prodajalec, ki pripelje na trg božična drevesa, izkazati s predpisanim izvoznim potrdilom. Ta potrdila izdajajo občinski uradi tiste občine, kjer so bila posekana drevesca, ter je za potrdilo predpisan potreben obrazec. Tržni organi bodo v smislu točke 4 naredbe brezizjemno zaplenili božična drevesca, če bi se prodajalec ne mogel izkazati z izvornim potrdilom, vrhu tega pa uvedli proti kršiteljem tega razglasa kazensko postopanje.

— **Z železniškega mostu je hotela skočiti v Dravo.** Službujoči stražnik je opazil okoli 23. ure na železniškem mostu mlajšo žensko, ki je s pobreške strani tekla proti sredini mostu. Stražnik jo je dohitel v trenutku, ko se je ženska vzpenjala na ograjo mostu. Neznanko je prijel za krilo in preprečil, da ni skočila v Dravo. Na policiji so dognali, da gre za 18letno služkinjo Alojzijo K., doma iz okolice Krškega. Pri zaslišanju je povedala, da je pred dnevi prišla v Maribor, da bi si poiskala službo. Ker je pa ni dobila, je obupala in je hotela napraviti konec svojemu življenju. Mlado obupanko so odpremili v domovno občino.

— **Okraden trgovec.** Na Slomškovem trgu je doslej še neznani in neizsledeni zlikovec ukradel iz avtomobila trgovca Franca Sokliča, stanujočega v Kosarjevi 38, zimski plašč, vreden nad 2000 din. Policija poizveduje za tatom.

— **Racija . . .** V noči na sredo je izvršila mariborska policija temeljito racijo v mestu in na periferiji. Zajela je več sumljivih oseb, ki se niso mogle izkazati, kako in s čim se preživljajo. Po perlustraciji na policiji so nekatere spet pustili na svobodo, druge pa so pridržali in jih bodo odpremili v domovno občino.

— **V svet.** Pekovski mojster Štefan Križan iz Radvanjske 8 je prijavil policiji, da mu je pobegnil njegov 15letni vajenec D. Crnkovič, ki je vzel s seboj tudi kolo ter košaro za kruh. Policija vrši za pobeglim vajencem poizvedbe.

— **Razne novice.** Na dvorišče v Nasipni ulici 33 se je zatekel golob-pismonoša, ki so ga izročili vojaškim oblastem. — Na križišču Ulice kneza Kocija in Mlinske ulice je neki kolesar povozil 4letnega delavčevega sinčka Branka Vodeliška, ki je obležal s poškodbami na glavi. — Železničarju Antonu Plimanu iz Dravograda je spreten žepar izmaknil iz žepa denarnico, v kateri je bilo 1260 din gotovine. — Pri nakladanju hlodov je padel težak hlod na 51letnega železničarja Josipa Krajnca iz Korene, ki je obležal s težkimi notranjimi poškodbami. Prepeljali so ga v mariborsko bolnico, kamor so odpremili tudi 16letno viničarjevo hčerko Terezijo Meglič-evo iz Selnice ob Dravi, ki si je zaradi padca s skednja zlomila levico.

— **Brat nad brata.** V Prihovi pri Slovenski Bistrici sta se med delom prepirala brata Jug. Nenadoma je mlajši brat udaril z lopato po glavi starejšega brata posestnika Jurija Juga, ki je obležal s prebito lobanjo. Jurija Juga so nemudoma prepeljali v mariborsko bolnico, kjer si zdravniki prizadevajo, da bi mu rešili življenje. Jugovo zdravstveno stanje je zelo resno. Nasilnega brata so orožniki aretirali.

— **Nočno lekarniško službo** imata tekoči teden Minařikova mestna lekarna pri Orlu na Glavnem trgu 12, tel. 25—85, ter Remsova lekarna pri sv. Roku na vogalu Meljske in Aleksandrove ceste, tel. 25—32.

— **Vlom v Arbeiterjevo pisarno pred sodniki.** Pred mariborskim kazenskim senatom je bila včeraj dopoldne razprava proti trem mladoletnim vlomilcem, ki so v avgustu in septembru t. l. izvršili v Mariboru več drznih vlomov. Med drugim so v noči na 7. septembra vlomili v pisarno A. Arbeiterja ter odnesli ročno železno blagajno z 2000 din gotovine, v noči na 17. septembra so odnesli iz pisarne trgovca s kurivom B. Mejovška plašč in aktovko, iz Halbärtove usnjarne pa so ukradli razne bakrene in medeninaste dele s strojev ter jih prodali raznim trgovcem s starim železom. Kolovodja vlomilske trojice, Maks J. je bil obsojen na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora, njegov brat Rajmund J. na 4 mesece, Alojz R. tudi na 4 mesece strogega zapora.

— **Poroke.** V zadnjem času so se v Mariboru poročili: Rudolf Černec, tovarniški delavec, in Marija Štraus, tovarniška delavka, od št. Ilja v Slov. goricah; Nace Novak, knjigovez, Tyrševa 26, in Roza Centner, trgovska nastavljenka, Pobreška 36; Josip Klun, bakrar državnih železnic, in Marija Polenčič, bivša predilka, Studenci; Henrik Šarler, mehanik, in Ana Florjančič, trgovska pomočnica, Studenci; Friderik Pliberšek, avtomehanik, in Rozalija Majcen, Studenci; Franc Lebič, tkalec, Metelkova 55, in Ema Rues, sukničarka, Delavska 67; Josip Kmetič, trgovski pomočnik, in Marija Šauperl; Josip Napotnik, kovač, in Angela Pajtler. Obilo sreče!

— **Za ukradeno kolo 8 mesecev strogega zapora.** Mali kazenski senat mariborskega okrožnega sodišča je obsodil 23letnega Ferdinanda Detička iz Maribora na 8 mesecev strogega zapora ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 3 let, ker je letos v septembru nekemu kmetu v Framu ukradel 800 din vredno kolo.

— **Dobrota je sirota.** Pri pekovskem pomočniku Josipu Podplatniku se je zglasil neki Mirko Katel, ki je Podplatnika naprosil, da bi mu posodil kolo, češ da ima neko nujno pot. Podplatnik je Katelovi prošnji ustregel. Toda ne Katela niti kolesa ni več videl. Podplatnik je prijavil zadevo policiji, ki poizveduje za Katelom.

— **Pokret mariborskega ženstva.** Na predsnočnjem sestanku je bil izbran poseben pripravljalni odbor, ki bo pričel akcijo, da bi dobile tudi ženske volilno pravico. Kakor se čuje, bo v kratkem veliko manifestacijsko zborovanje, na katerem bodo mariborske žene izrazile svojo zahtevo po splošni aktivni in pasivni volilni pravici. O tem bo govora tudi na ponovnem sestanku 2. decembra ob 18. v prostorih Jadranske straže v Gregorčičevi ulici.

— **Spominu staroste mariborskih Slovencev, notarju dr. Firbasu.** Pred 10 leti na današnji dan so na pobreškem pokopališču ob častni udeležbi položili v grob truplo izza narodnostnih bojev še pod Avstrijo znanega borca, v Mariboru že staroste ondotnih Slovencev, notarja dr. Franka Firbasa. Iz njegove daleč znane pisarne je izšlo lepo število narodno zavednih koncipientov, odnosno njegovih novih poklicnih tovarišev. Zadnji menda je bil — v zgodovini slovenske pesmi v Mariboru znani narodni pevec (tenor), notar g. dr. Ašič, ki se je tedaj v imenu notarske zbornice v Ljubljani in v imenu bivših koncipientov v ganljivem govoru poslovil od svojega bivšega šefa. Pokojnik je bil poseben prijatelj tudi rajnega dr. Pavla Turnerja, ki ga je za svojo dijaško ustanovo določil v Kuratorij, v katerem sta se poleg dr. Firbasa nahajala tudi dr. Rosina in (med tem tudi že umrli) pivovarnar Tscheligi. Dr. Firbas — ob svoji smrti 85 let star — je tudi eden tistih skromno delujočih narodnih borcev, katerih življenjepis bo treba še izpopolniti.

— **Spremembe pri tukajšnji podružnici Delavske zbornice.** Nova uprava Delavske zbornice je odpovedala službo vodji tukajšnje podružnice Delavske zbornice g. Čehu, voditeljici Delavske knjižnice Tereziji Krištofovi in knjižničarki Pavli Reberškovi. Za vodjo podružnice je imenovan g. Martinšek, znani organizator Zveze združenih delavcev in bivši inkasant pri mestnih podjetjih. Poleg tega bosta nastavljeni še dve novi moči.

— **Mestno pokopališče** je jutri v petek zaprto. Pekarne bodo dopoldne odprte, popoldne pa bodo zaprte.

— **Sokol Maribor I** ima 2. decembra ob 20. v vojašnici kralja Petra Osvoboditelja proslavo zedinjenja in zaprisego novega članstva.

— **Mariborčani, drevi vsi v Sokolski dom,** kjer ima matični Sokol svojo telovadno akademijo z izbranimi 13 sporedovnimi točkami. Sokolske akademije so bile glede telesne vzgoje zmerom na višku in bo nudila tudi letošnja pravi užitek.

— **Vse dobrovoljce** poziva sreska organizacija v Mariboru, da se obvezno udeležijo sokolske proslave zedinjenja v Sokolskem domu v petek 1. decembra ob 11.

— **Kakor vsako leto,** tako tudi letos priredi Sokol Maribor Matica dne 30. novembra v Sokolskem domu telovadno akademijo, na kateri bodo sodelovali vsi oddelki. 88 M.

— **Gospodarja sta okradla.** Mali kazenski senat tukajšnjega okrožnega sodišča je obsodil 35letnega Ivana Polajnarja na 3 mesece strogega zapora ter na izgubo častnih državljanskih pravic za dobo 2 let, 19letno Terezijo U. pa na 3 mesece in 10 dni strogega zapora, pogojno za dobo 2 let, ker sta meseca oktobra 1938 svojemu takratnemu gospodarju zdravniku dr. Ivanu Koprivniku v Krčevini ukradla razne predmete.

— **Priznanje zaslužnemu planincu.** V prijetnih prostorih Gajškove gostilne v Melju je priredila mariborska podružnica SPD svojemu dolgoletnemu in zaslužnemu funkcionarju, vrlemu planincu in društvenemu delavcu g. Ferdu Soršaku počastitveni večer ob priliki njene 70letnice. Večera so se polnoštevilno udeležili funkcionarji SPD, prišli pa so tudi predstavniki drugih organizacij in društev. Zasluge in vrline slavljenca Ferda Soršaka so orisali gg. dr. Bergoč, Franjo Majer, J. Kravos, dr. Lipold, Škofič, inž. Jelenec, Strašnik, D. Senica, L. Zorzut, Forstnerič, dr. Sekula, Lorger in J. Skaza. Vsem govornikom se je vidno ginjen, zahvalil slavljenec g. Ferdo Soršak. Slavnosti večer je potekel v najlepši harmoniji in je dokazal, kako velike simpatije uživa g. Ferdo Soršak v vseh krogih našega mesta. G. Soršak je prejel ob tej priliki krasni spominski darilo.

— **Bela kuga.** Pred malim kazenskim senatom so se včeraj dopoldne morale zagovarjati štiri ženske, ki jih je državni tožilec obtožil, ker so si pustile odpraviti telesni plod, in sicer od neke ženske, ki je zahtevala po 150 din. Vse obtoženke so bile obsojene in sicer vsaka na 2 meseca strogega zapora, pogojno za dobo 2 let.

Mariborsko gledališče

Petek, 1. decembra ob 15.: Veriga. Brezplačna predstava za mestne reveže. Ob 20.: Hlapec Jernej in njegova pravica. Globoko znižane cene.

Sobota, 2. decembra ob 20.: Lepa Vida. Premiera.

*

V soboto premiera opere »Lepa Vida«, ki nastopi za Maribor vsa nova v svojem številnem in pestrem spremstvu, pa tudi v narodnih nošah našega Primorja. Režija Vl. Skrbinška je poskrbela za primerno opremo. Prvo in zadnje dejanje nam slikovito predstavljata primorski Kras, drugo pa se vrši v Benetkah. K premieri pride tudi g. skladatelj, Risto Savin.

Iz Celja

— **Izobesite zastave!** Mestno poglavarstvo v Celju razglaša: Prvi december se bo praznoval na slovesen način kot praznik zedinjenja troimenskega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vsi hišni posestniki se opozarjajo, da morajo biti ta dan vsa poslopja okrašena z državnimi zastavami.

— **Službe božje bodo na praznik zedinjenja po naslednjem vrstnem redu:** ob 8. v opatijski, nato v pravoslavni in evangeljski cerkvi, ob pol 10. pa v starokatoliški kapeli.